

Apendicitas: kaip atpažinti ir kada kreiptis į gydytoją?

Apendicitas yra uždegiminė būklė, kai prasideda apendikso uždegimas. Apendiksas - mažas, piršto formos priedas prie jūsų didžiosios žarnos. Apendikso angos užsikimšimas, kurį dažniausiai sukelia fekalijos, svetimkūniai, uždegimas ar vėžys, sukelia bakterijų kaupimąsi ir uždegimą. Tai sukelia apendikso sienelės patinimą, sukeldamas skausmą, kuris dažniausiai prasideda prie bambos ir migruoja į dešinę pilvo pusę.

Apendicitas yra labai dažna būklė ir yra pagrindinė priežastis, dėl kurios reikia skubios chirurgijos. Nors apendicitas gali pasireikšti bet kokio amžiaus žmogui, dažniausiai tai pasitaiko jaunesniems žmonėms, nuo 10 iki 30 metų amžiaus.

Be to, nepastebėtas arba neįvertintas apendicitas gali būti pavojingas, nes apendiksas gali plyšti, sukeldamas rimtą infekciją, vadinamą peritonitu, arba abscesu. Todėl, jei yra įtarimų dėl apendicito, būtina kuo greičiau kreiptis į gydytoją.

Dėl kokios priežasties atsiranda apendicitas?

Apendicito priežastys nėra visiškai aiškos, tačiau manoma, kad pagrindinė šios būklės priežastis yra **užsikimšusi apendikso anga**. Užsikimšimas gali atsirasti dėl fekalijų, svetimkūnio, uždegimo ar vėžio. Tokiu atveju apendikse kaupiasi bakterijos, kurios sukelia uždegimą ir taip gali atsirasti apendicitas bei jo simptomai.

Apendicitas yra labai paplitusi būklė ir yra viena pagrindinių priežasčių, kodėl reikia atlikti skubią operaciją. Statistika rodo, kad apie 7-8% gyventojų per savo gyvenimą susiduria su apendicitu.

Apendicitas gali pasireikšti bet kokio amžiaus žmogui, tačiau labiausiai jį veikia jaunos žmonės, nuo 10 iki 30 metų. Tačiau yra tam tikrų rizikos veiksnių, kurie gali padidinti apendicito riziką. Tai gali būti tam tikros ligos, tokios kaip Crohno liga, ar šeimos anamnezė.

Vis dėlto, nepaisant to, kad apendicitas yra labai dažna būklė, svarbu pažymėti, kad ankstyvas diagnozavimas ir gydymas dažniausiai yra sėkmingi, o pacientai greitai atsigauja.

Simptomai

Apendicitas pasireiškia simptomais, kurie gali skirtis priklausomai nuo žmogaus ir nuo to, ar apendiksas yra plyšęs. Tačiau yra keletas simptomų, kurie dažniausiai pasireiškia apendicito atveju.

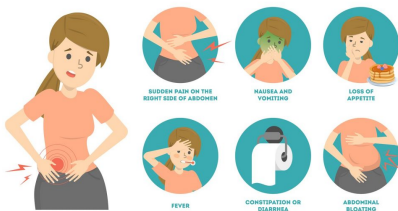
Pirmasis ir dažniausiai pastebimas simptomas yra **skausmas**, prasidedantis prie bambos ir migruojantis į dešinę pilvo pusę. Skausmas gali tapti intensyvesnis, judant, kosint arba giliai įkvėpus. Kiti apendicito simptomai gali būti:

- Apetito praradimas
- Pykinimas ar vėmimas
- Vidurių užkietėjimas ar viduriavimas
- Karščiavimas
- Pilvo pūtimas
- Sunkumai su dujų išsiskyrimu.

Apendicitas dažniausiai sukeliamas užsikimšusios apendikso angos. Užsikimšimas gali būti sukeltas fekalijų, svetimkūnių, uždegimo ar vėžio. Kai apendikso anga užsikemša, tai sukelia bakterijų kaupimąsi ir uždegimą, ir taip pasireiškia apendicitas bei jo simptomai.

Nors apendicitas gali pasireikšti bet kokio amžiaus žmogui, jis dažniausiai pasitaiko jaunesniems žmonėms, nuo 10 iki 30 metų. Nepaisant to, bet kuris asmuo, turintis apendicito simptomų, turėtų kuo greičiau kreiptis į gydytoją.

APPENDICITIS SYMPTOMS

Kaip yra diagnozuojamas apendicitas?

Apendicito diagnostika gali būti sudėtinga, nes jo simptomai gali būti panašūs į kitas būkles, tokias kaip šlapimo pūslės uždegimas, žarnyno problemos. Vis dėlto, gydytojai naudoja įvairius metodus apendicito nustatymui.

Gydytojas pradės nuo jūsų simptomų istorijos ir fizinio tyrimo, kuris gali apimti skausmo jautrumo tyrimą dešinėje pilvo pusėje. Taip pat gali būti atliekamas šlapimo tyrimas, kad būtų galima atmesti kitas būkles, tokias kaip šlapimo takų infekcija, arba kraujo tyrimai, kurie gali parodyti, ar organizme yra uždegimas.

Pilvo organų ultragarsas, kompiuterinė tomografija (KT) arba magnetinio rezonanso tomografija (MRT), gali padėti patvirtinti diagnozę. Šie tyrimai leidžia gydytojui matyti apendiksą ir nustatyti, ar jame vyksta uždegimas.

Kartais, jei kyla abejonių, gali būti atliekama laparoskopija - minimaliai invazinė operacija, per kurią chirurgas naudoja ploną vamzdelį su kamera ant galo (laparoskopą), kad pamatytų pilvo ertmę. Tokiu būdu yra patikrinamas apendiksas.

Gydymas

Appendicito gydymas dažniausiai reikalauja chirurginės intervencijos, kuri vadinama apendektomija. Tai yra procedūra, per kurią pašalinamas apendiksas, kuriame vyksta uždegimo procesas. Apendektomija gali būti atliekama dviem metodais: atvira operacija arba laparoskopija.

Atvira operacija atliekama per nedidelį pjūvį dešinėje pilvo pusėje. **Laparoskopija** yra minimaliai invazinė operacija, kurios metu chirurgas naudoja ploną vamzdelį su kamera (laparoskopą) ir specialius įrankius per keletą mažų pjūvių. Laparoskopija paprastai sukelia mažiau skausmo po operacijos ir trumpesnį atsigavimo laikotarpį.

Jei apendiksas yra plyšęs ir sukėlęs abscesą, gali būti reikalinga **drenažo procedūra** prieš operaciją. Tai atlieka radiologas naudodamas ultragarso arba CT nurodymus. Pacientas taip pat gali gauti antibiotikus infekcijai kontroliuoti.

Po operacijos gali būti skiriami skausmą malšinantys vaistai ir antibiotikai, jei apendiksas buvo plyšęs. Dauguma žmonių po apendektomijos atsigauna per kelias savaites, tačiau atsigavimas gali užtrukti ilgiau, jei apendiksas buvo plyšęs.

Ar apendicitas gali būti išvengiamas?

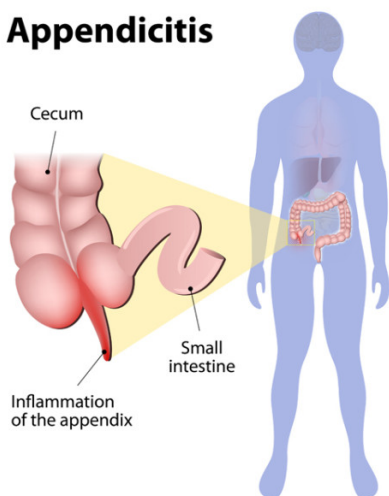
Nors konkretūs apendicito prevencijos būdai nėra žinomi, kadangi jo priežastys vis dar nėra visiškai aiškos, yra keli sveikos gyvensenos įpročiai, kurie gali sumažinti riziką apendicito atsiradimui.

Mityba, turtinga skaidulomis, yra vienas iš būdų, kuris gali padėti išvengti apendicito. Skaidulos, randamos vaisiuose, daržovėse ir viso grūdo produktuose, padeda užtikrinti sveiką virškinimo sistemą ir gali sumažinti riziką apendicito atsiradimui.

Be to, **reguliarus fizinis aktyvumas** ir **geras hidratacijos lygis** taip pat yra svarbūs sveikos virškinimo sistemos palaikymui. Tai gali padėti išvengti fekalinių akmenų susidarymo, kurie taip pat gali sukelti apendicito atsiradimą.

Nors šie metodai gali padėti sumažinti apendicito riziką, svarbu pažymėti, kad jie negarantuoja visiškos apsaugos nuo apendicito. Jei pasireiškia bet kokie apendicito simptomai, svarbu kuo greičiau kreiptis į gydytoją.

Appendicitis

Appendicitas yra rimta būklė, kuri reikalauja skubios medicininės pagalbos. Jei manote, kad jums pasireiškė apendicitas, nedelsdami kreipkitės į gydytoją. Nors apendicitas gali būti pavojingas, sėkminga operacija dažniausiai išgydo šią būklę ir sukelia mažai komplikacijų. Būkite sveiki!

Informaciniai šaltiniai:

1. Mayo Clinic. (2020). Appendicitis. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/appendicitis/symptoms-causes/syc-20369543>
2. Cleveland Clinic. (2019). Appendicitis: Causes, Symptoms & Treatment. <https://my.clevelandclinic.org/health/diseases/14568-appendicitis>
3. Johns Hopkins Medicine. (n.d.). Appendectomy. <https://www.hopkinsmedicine.org/health/treatment-tests-and-therapies/appendectomy>
4. National Institutes of Health. (2017). Can diet help prevent appendicitis? <https://www.nih.gov/news-events/nih-research-matters/can-diet-help-prevent-appendicitis>